

6 Ward Rhydaman, Uned Polisi Heol Iscennen a Stryd Marged

6.1 Disgrifiad o'r ardal

Mae Uned Polisi Heol Iscennen a Stryd Marged yn cynnwys dau ddalgylch sy'n gysylltiedig â chyrsgiau dŵr cyffredin dienw.

Mae'r prif gwrs dŵr yn tarddu i'r gogledd o Ysgol Gyfun Dyffryn Aman. Mae'n llifo mewn sianel agored i ddechrau cyn mynd i mewn i gwifer o dan fynedfa'r ysgol. Mae rhan fach mewn sianel agored cyn iddi lifo eto i gwifer y tu cefn i'r Eglwys Gatholig yn Stryd Marged. Mae'n llifo mewn cwifer o dan eiddo ar Stryd Marged, Stryd y Colega Heol Iscennen. Mae rhan fach arall o sianel agored y tu cefn i rif 21 Heol Iscennen cyn y rhan olaf mewn cwifer o dan Lôn Tir-y-dail ac i'r gorllewin o afon Llchwyr.

Mae'r ail gwrs dŵr yn tarddu i'r gorllewin yn agos i'r Wern Ddu. Mae'n llifo mewn sianel agored cyn mynd i mewn i gwifer y tu cefn i Ysgol Gynradd Stryd Marged. O'r fan honno mae'n llifo mewn cwifer ar hyd ffin ogleddol yr ysgol i Stryd Marged, i'r de i Ffordd Walter ac i mewn i ardd gefn rhif 29 Stryd Marged lle mae'n gollwng i gwrs dŵr agored. Mae'r cwrs dŵr agored yn llifo trwy nifer o erddi ar hyd Ffordd Walter, o dan y Stryd Fawr ac i'r de cyn gollwng i afon Aman.

6.2 Pam y mae'r ardal hon yn Uned Polisi Perygl Llifogydd?

Mae'r Map Llifogydd ar gyfer Dŵr Wyneb wedi'i ddiweddarau (Asiantaeth yr Amgylchedd, 2013) yn nodi'r ardal hon fel un sydd mewn perygl llifogydd. Mae'r mapiau llifogydd o ddŵr wyneb hyn yn ddefnyddiol o ran nodi'r perygl llifogydd o gyrsiau dŵr bach. Mae'r llifogydd sydd wedi cael eu cofnodi / gweld yn cyd-fynd yn agos â'r model llifogydd dŵr wyneb. Mae potensial am rwystrau sylweddol i'r asedau lleol oherwydd bod llawer iawn o gerrig a siâl yn cael eu cludo gan y cyrsiau dŵr yn ystod tywydd garw.

Gwelwyd bod dŵr wyneb yn gallu llifo i lawr ffyrdd mynediad y tu cefn i eiddo preswyl ac achosi mân lifogydd mewn gerddi cefn. Nid oes unrhyw gofnod o lifogydd y tu mewn i'r mannau hyn. Mae'r map llifogydd yn dangos bod maint posibl llifogydd yn cynyddu wrth ichi ddod at ben gorllewinol Heol Iscennen, gan adlewyrchu topograffi gwastad y fan hon o gymharu â'r tir o'i chwmpas.

6.3 Enghreifftiau o lifogydd

Mae nifer o achosion o lifogydd wedi bod yn yr ardal hon. Mae'r wybodaeth bresennol yn dangos mai llifogydd ar briffyrdd oedd y rhain gan fwyaf, er bod rhywfaint o dystiolaeth anecdotaidd am lifogydd y tu allan i eiddo.

Yn ôl preswylwyr lleol, gwelwyd llifogydd wrth sgrin malurion Ysgol Gyfun Dyffryn Aman oherwydd rhwystr.

Yn 2005 cofnodwyd enghraifft arall o lifogydd ar ochr ddwyreiniol Stryd Marged oherwydd bod cwifer wedi'i rwystro.

6.4 Gwaith cyfalaf ar amddiffynfeydd rhag llifogydd wedi'i gyflawni gan Gyngor Sir Caerfyrddin

Yn 2013 cafodd sgrin malurion Ysgol Gyfun Dyffryn Aman ei gwella.

6.5 Asedau amddiffyn rhag llifogydd

Sgrin Malurion Ysgol Gyfun Rhydaman	Cwifer Ysgol Gyfun Rhydaman	Gollyngfa Ysgol Gyfun Rhydaman
Sgrin Malurion Ffordd Walter	Cwifer Ffordd Walter	Gollyngfa Ffordd Walter
Sgrin Malurion yr Eglwys Gatholig	Cwifer Stryd Marged / Heol Iscennen	Gollyngfa Heol Iscennen
Cwifer Lôn Tir-y-dail	Gollyngfa Lôn Tir-y-dail	

6.6 Gwaith a chynnal a chadw rheolaidd

Maes	Gwaith a wnaethpwyd / wneir	Pryd
Pob sgrin malurion	Archwiliad T98 ffurfiol	Pob blwyddyn
	Rheoli malurion	Pob wythnos yn y gaeaf Pob mis yn yr haf
Cwifer Ysgol Gyfun Rhydaman	Arolwg camera TCC	2018
Gollyngfa Ysgol Gyfun Rhydaman	Archwiliad T98 ffurfiol	Pob blwyddyn
Cwifer Ffordd Walter	Arolwg camera TCC	2018
Gollyngfa Ffordd Walter	Archwiliad T98 ffurfiol	Pob blwyddyn
Cwifer Stryd Marged / Heol Iscennen	Arolwg camera TCC	2018
Gollyngfa Heol Iscennen	Archwiliad T98 ffurfiol	Pob blwyddyn
Cwifer Lôn Tir-y-dail	Arolwg camera TCC	2018
Gollyngfa Lôn Tir-y-dail	Archwiliad T98 ffurfiol	Pob blwyddyn

6.7 Gwaith arfaethedig yn y dyfodol

Cyflawni arolygon camera TCC a mynd i'r afael â namau ar sail perygl.

6.8 Perygl Llifogydd

6.8.1 Map 1: Cyfanswm Eiddo

Mae Map 1 drosodd yn dangos data ar gyfanswm yr eiddo sydd mewn perygl llifogydd. Gall y cyfanswm eiddo gynnwys anheddau, garejys, mangreoedd masnachol, mangreoedd diwydiannol a strwythurau tebyg.

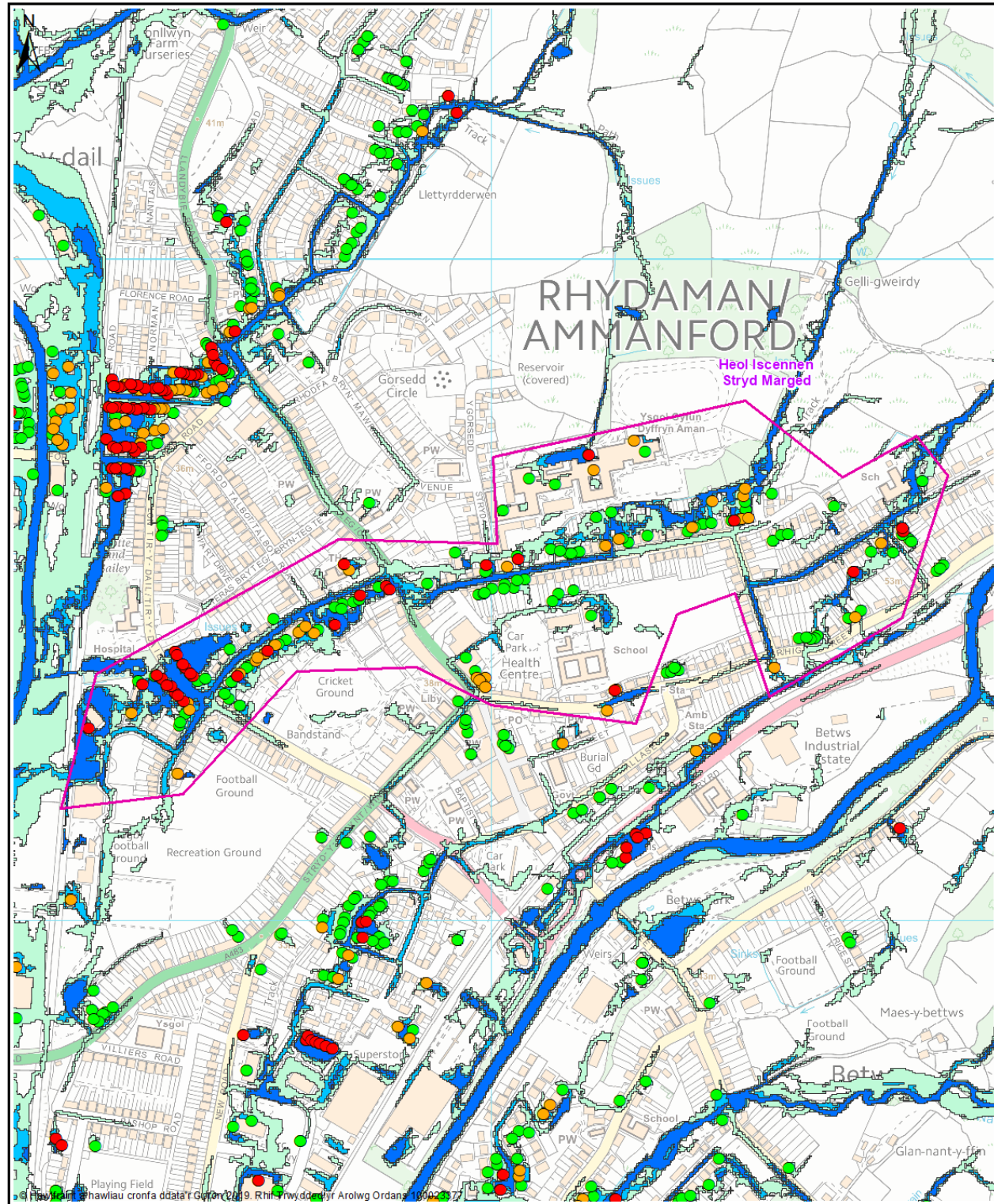
6.8.2 Map 2: Anheddau a Gwasanaethau

Mae Map 2 isod yn dangos data ar yr eiddo preswyl a'r gwasanaethau sydd mewn perygl llifogydd.

6.8.3 Map 3: Cofrestr Cymunedau mewn Perygl

Dyma'r gwaith mapio llifogydd diweddaraf gan Lywodraeth Cymru. Mae'r set ddata hon yn dangos yr holl eiddo sydd mewn perygl o lifogydd dŵr wyneb mewn digwyddiad storm gyda thebygolrwydd o 1 mewn 100.

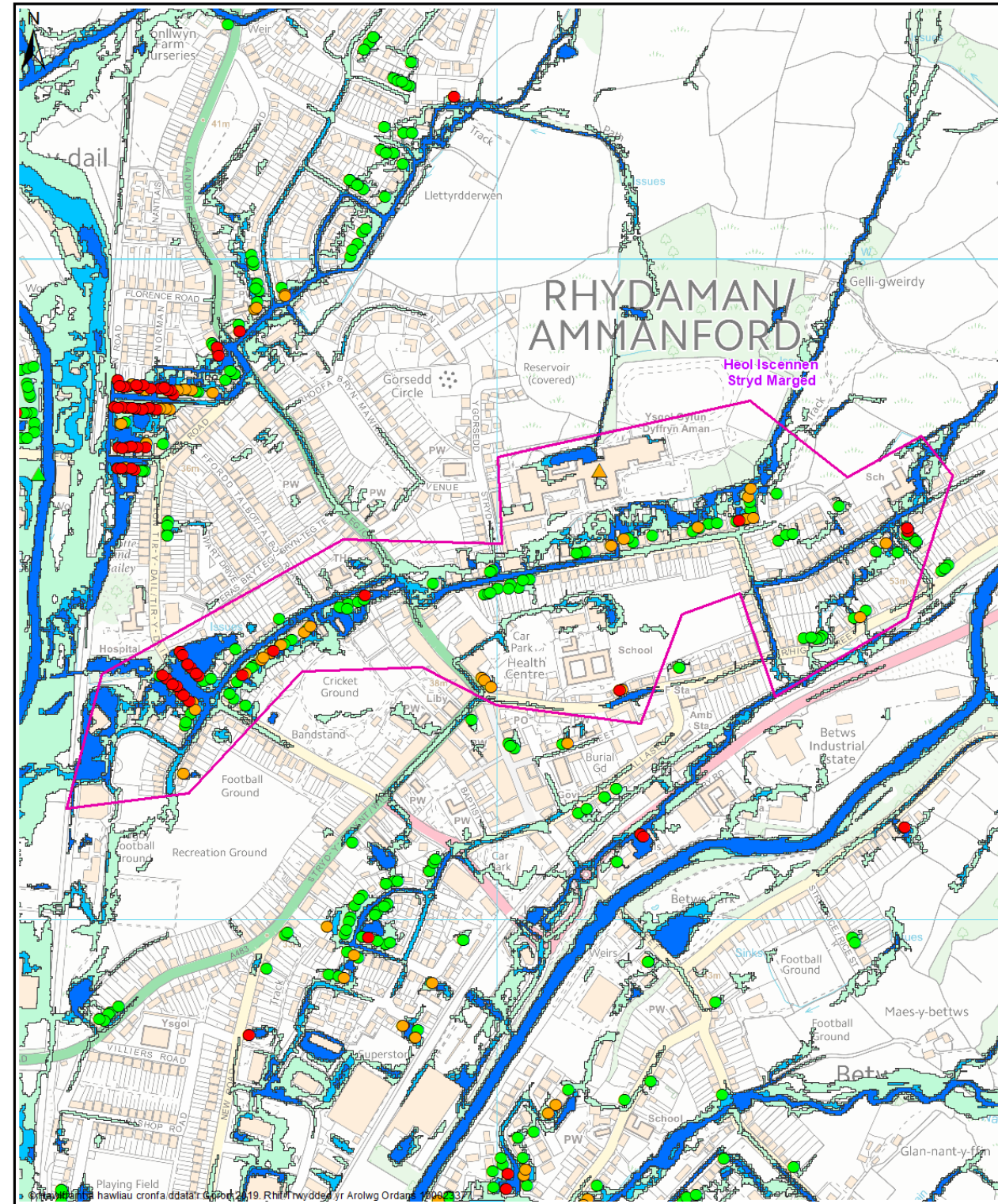
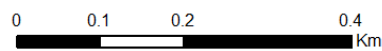
	Nifer yr unedau a nodir fel rhai mewn perygl llifogydd		
	Digwyddiad storm gyda thebygolrwydd o 1 mewn 30	Digwyddiad storm gyda thebygolrwydd o 1 mewn 100	Digwyddiad storm gyda thebygolrwydd o 1 mewn 1000
Map 1 Cyfanswm Eiddo	30	71	156
Map 2 Anheddau a Gwasanaethau	20	48	112
Map 3 Cofrestr Cymunedau mewn Perygl	Amh.	17	Amh.

Map 1 - Pob eiddo
Allwedd

 Uned Polisi Map Llifogydd ar gyfer Dŵr Wyneb wedi'i ddiweddaru Q30 Aminell llifogydd dŵr wyneb Tebygolrwydd digwyddiad stom 1 mewn 30 Map Llifogydd ar gyfer Dŵr Wyneb wedi'i ddiweddaru Q100 Aminell llifogydd dŵr wyneb Tebygolrwydd digwyddiad stom 1 mewn 100 Map Llifogydd ar gyfer Dŵr Wyneb wedi'i ddiweddaru Q1000 Aminell llifogydd dŵr wyneb Tebygolrwydd digwyddiad stom 1 mewn 1000	● Q30 Pob dosbarth eiddo Dynder llifogydd 150mm neu fwy ● Q100 Pob dosbarth eiddo Dynder llifogydd 150mm neu fwy ● Q1000 Pob dosbarth eiddo Dynder llifogydd 150mm neu fwy

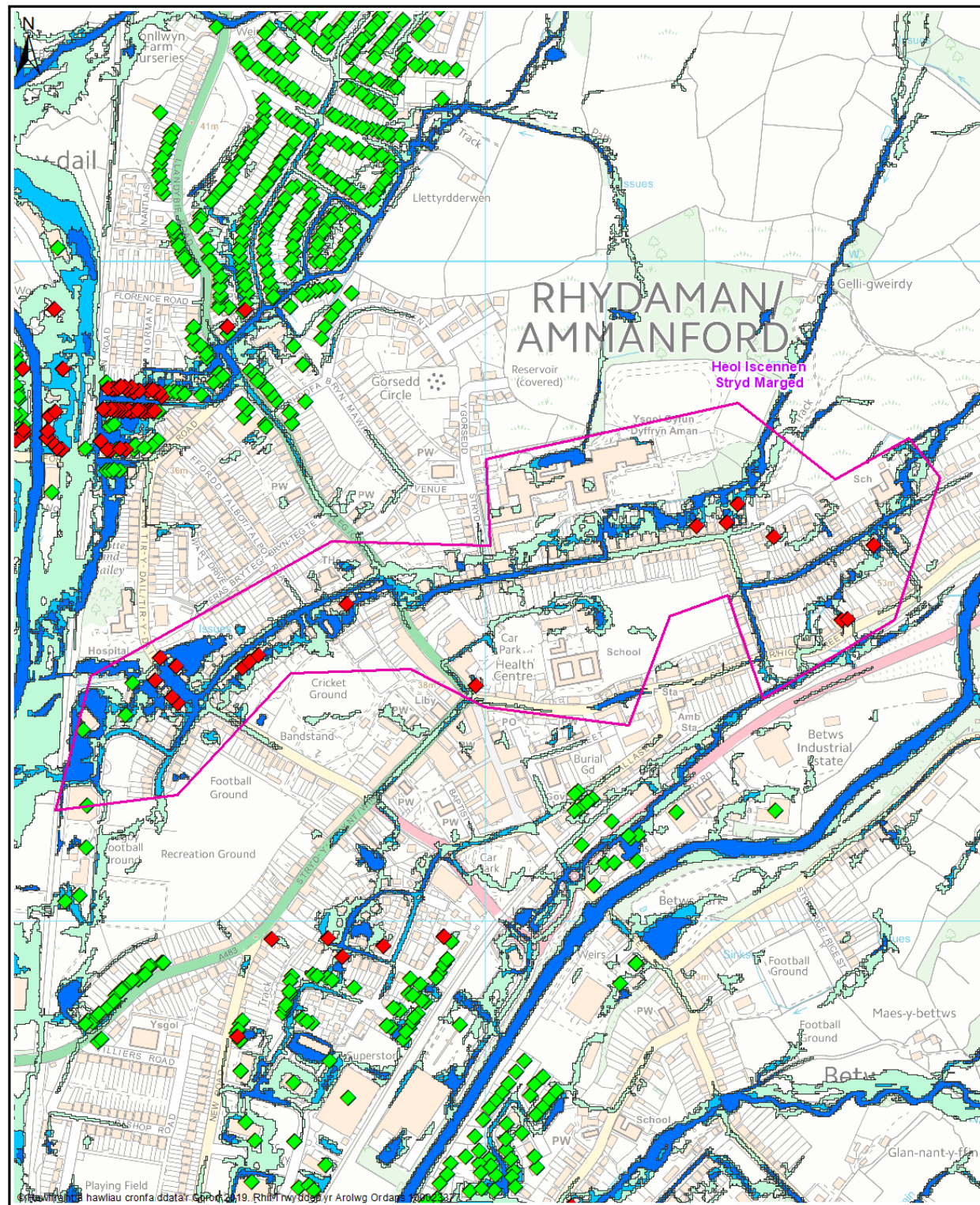
Ward Rhydaman
Uned Polisi Heol Iscennen Stryd Marged

Map 2 - Anheddau a Gwasanaethau

Allwedd

 Uned Polisi Map Llifogydd ar gyfer Dŵr Wyneb wedi'i ddiweddaru Q30 Aminell llifogydd dŵr wyneb Tebygolrwydd digwyddiad stom 1 mewn 30 Map Llifogydd ar gyfer Dŵr Wyneb wedi'i ddiweddaru Q100 Aminell llifogydd dŵr wyneb Tebygolrwydd digwyddiad stom 1 mewn 100 Map Llifogydd ar gyfer Dŵr Wyneb wedi'i ddiweddaru Q1000 Aminell llifogydd dŵr wyneb Tebygolrwydd digwyddiad stom 1 mewn 1000	● Q30 - Anheddau Dynder llifogydd 150mm neu fwy ● Q100 - Anheddau Dynder llifogydd 150mm neu fwy ● Q1000 - Anheddau Dynder llifogydd 150mm neu fwy	▲ Q30 - Gwasanaethau Dynder llifogydd 150mm neu fwy ▲ Q100 - Gwasanaethau Dynder llifogydd 150mm neu fwy ▲ Q1000 - Gwasanaethau Dynder llifogydd 150mm neu fwy

Map 3 - Cofrestr Cymunedau mewn Perygl

